

Vyjádření oponenta ke Konceptu revize VO ČaSP

Posouzení textu:

Souhlasím s premisou 1., že **kariéra zahrnuje více dimenzí života**, ale chybí mi tam zmínka o tom, že se tvoří vždy v nějakém rámci (rodiny, komunity, celé společnosti apod.) a je rámována koncepty environmentálními. Tzn. kariéra není záležitostí čistě individuální, ale vzniká v dialogu s okolím.

Souhlasím i s premisou 2., že **svět práce je komplexní**. Chybí mi však vysvětlení termínu gig economy (min. odkaz, proč neužívat český termín zakázková ekonomika?). V celém textu je používán i termín wellbeing. Doporučuji v odkazu řádně vysvětlit. Pro některé čtenáře by byl text nesrozumitelný. Zároveň doufám, že dojde k nějakému konsensu v užívání pojmu wellbeing, považuji totiž za nešťastné ho používat vzhledem k možnosti vyjádřit jeho význam česky. Pedagogové mívají averzi k takto zaváděným pojmům, a to nejen češtináři.

Přípomínky k otázkám a odpovědím:

Otázka č. 1

Odpověď na první otázku v zásadě odpovídá na otázku a je srozumitelná (možná zase jen kvalitněji v odkazu vysvětlit CMS). Více bych zdůraznil nejen to, že je důležitá pro všechny žáky, ale i pro všechny pedagogy, měli by ji brát v úvahu všichni pedagogové napříč všemi VO. Pedagog by měl vyučovat svůj obor v rámci VO vždy v kontextu možných povolání, profesního směřování a s ohledem na uplatnitelnost poznatků v praxi.

K tezi, že svět práce souvisí s osobnostním rozvojem, sebepoznáním a sebepoznáváním, sebeřízením, ... bych přidal, že bychom měli napomáhat **sebeupřijetí** (seberozvoj by měl být v rovnováze se sebeupřijetím). Zdůraznil bych, že v přípravě na budoucnost hraje zásadní roli **být připraven na změny**.

Otázka č. 2

Odpověď je srozumitelná, ale výčet by mohl být bohatší, např. o narativní přístupy v kariérovém vzdělávání, vyprávění příběhů (storytelling), o koučovací přístupy, time management, práci se vzdělávacími a profesními portfolii, aj.

Pakliže se v textu mluví o formativním hodnocení, doporučuji doplnit o formativní výukové metody. Formativní hodnocení totiž nelze zavést bez pravidelného používání formativních výukových metod.

Otázka č. 3

Z odpovědi na otázku není zřejmé, co tvůrci považují za dostatečně zohledněné a co nedostatečně zohledněné.

Otázka č. 4

Odpověď je srozumitelná a obsahuje výčet největších překážek. Přidal bych i nedostatečnou přípravu samotných kariérových poradců na školách, kteří by si zasloužili kvalifikační studium (podobně jako mají výchovní poradci a školní metodici prevence), neboť příprava na kariérové poradenství a vzdělávání v rámci studia pro výchovné poradce je více než nedostatečná. Kariérový poradce ve škole by měl být garantem a **koordinátorem kariérového vzdělávání** ve škole. Dále bych u bodu STEREOTYPY považoval za nepodložené tvrzení, že zaměstnavatelé očekávají od základního vzdělávání zejména rozvoj soft skills. Ptal se jich někdo na to? O jaká data se opíráme? Pokud jsou, prosím doplnit zdroj.

Otázka č. 5

V odpovědi se v posledním bodě mluví o mnohých tématech přetrvávajících z minulosti. Je potřeba konkretizovat.

Otázka č. 6

Opět doplnit „Využívání formativních výukových metod a formativního hodnocení“

Otázka č. 7

Souhlasím, aby kariérové vzdělávání provázelo žáky již na 1. stupni a neomezovalo se pouze na téma volby povolání a volby konkrétní SŠ v 8. nebo 9. ročníku. Také aby KV vycházelo z pojetí CMS je žádoucí.

Souhlasím s možností propojování okruhů. Nejsem si jistý, zda tato propojení okruhů a oborů v rámci technického vzdělávání přinesou skutečně inovativní přístupy.

Otázka č. 8 a č. 9

Bez připomínek a komentářů.

Posouzení obsahu a doporučení:

Koncepce je inovativní v tom, že zavádí koncepty efektivního kariérového vzdělávání (zvl. rozvoj CMS) a reaguje tak na aktuální trendy s důrazem na větší význam celé VO, která by měla dopadat na práci pedagogů ve všech VO. Ocenit lze též snahu zavést kariérové vzdělávání do všech ročníků. Koncepce je přínosná také snahou zavádět aktuální témata a zdůrazňuje nutnost rozmanitých (inovativních) způsobů výuky těchto témat (viz otázka a odpověď č. 2). Mezi nejužitečnější dle mého soudu patří projektové vyučování a zapojení odborníků z praxe.

Úkolem kariérového vzdělávání (a poradenství) je žáka zmocňovat k odpovědnému rozhodování a připravit ho na nejistotu a změny, proto bych v koncepci uvítal podrobnější popis cílů KVP, např. cílem je:

- zmocňování k samopohybu, seberealizaci a samostatnému rozhodování
- hledání možných profesních variant a nacházení mnoha kariérních cest
- reflektovat svoji situaci, neboť otázky jsou často důležitější než odpovědi
- schopnost riskovat, překonávat překážky, přijímat výzvy, mít odvalu
- objevování a poznávání, sebe sama i možností
- sdílení zkušeností s druhými
- ukotvování (vysvětluje, že práce není sprosté slovo, ale jedna z životních kotev)
- pomáhat realizovat „sny“
- získávat odolnost proti úzkosti ze změn, z proměnlivosti, z krizí

Pro další práci bych také doporučil konkretizovat možné cesty, jak těchto cílů budeme dosahovat.

Největší riziko vnímám v tom, že kvalita naplňování obsahu VO ČaSP na škole bude „stát a padat“ na schopnosti opravdu propojovat témata, okruhy i celé VO, tedy na koordinaci aktivit ve škole, propojování nejen obsahů, ale i pedagogů. Proto opět zdůrazním nutnost posílení vzdělání kariérového poradce ve škole, který by měl tato propojení garantovat a „hlídat“.